

ONDERNEMINGSRAAD-NIEUWS

De eerste vergadering in 1959 van de Ondernemingsraad Maanweg werd dinsdag 13 januari j.l. gehouden.

De belangrijkste punten die aan de orde kwamen, naast de mededelingen door de voorzitter, waren: bestemming van de boeteput, classificatie maandoonfuncties en het te laat komen.

Mededelingen door de voorzitter.

De heer Zaaïjer geeft allereerst zoals te doen gebruikelijk een overzicht van de stand van zaken en behandelt daarbij aan de hand van onze verschillende producties zowel de gang van zaken in het afgelopen jaar alsook de vooruitzichten voor dit jaar, vanzelfsprekend voor zover dit tot op dit ogenblik te bekijken is. Bovendien licht de heer Zaaïjer bij elk produkt de verkoop in binnen- en buitenland toe. Alles bij elkaar genomen zijn de vooruitzichten redelijk gunstig te noemen.

Wat de CAO voor unioniers betreft, deelt de heer Zaaïjer mede dat het vorige jaar een eerste bespreking met vertegenwoordigers van de vakorganisaties heeft plaatsgevonden, nadat de vakorganisaties de CAO hadden opgezegd. Bij deze bespreking werd een aantal wensen kenbaar gemaakt en tevens werd besloten de geldigheidsduur van de CAO te verlengen van 1 november 1958 tot 1 februari 1959. Inmiddels hebben de vakorganisaties schriftelijk medegedeeld over welke punten zij willen pralen. Nadat hierover bij Van der Heem N.V. overleg is gepleegd, zullen de besprekingen met de vakorganisaties worden hervat.

Tot slot vermeldt de heer Zaaïjer de verhuizing van de afdeling Transformatorenfabricage naar een nieuw ingerichte ruimte.

Bestemming boeteput.

Tot op heden was het gebruikelijk de inhoud van de boeteput aan het eind van het jaar automatisch toe te kennen aan het Ondersteuningsfonds. De Ondernemingsraad vraagt de voorzitter om met ingang van het jaar 1959 jaarlijks te mogen bepalen voor welk doel de inhoud van de boeteput zal worden bestemd.

PUZZELNIEUWS

Doordat de puzzel Beste wensen voor 1959 te laat in ons bezit kwam waren wij niet in de gelegenheid deze te controleren. De raspuzzelaars maakten ons al gauw erop attent dat er enkele fouten in de puzzelopgave zaten.

Wij hopen u met onderstaande correctie op het goede pad te hebben geholpen.

- Horizontaal:**
- 15. Tijdsrekening i.p.v. huide;
  - 35. Bijwoord i.p.v. voegwoord.
- Verticaal:**
- 14. Peru i.p.v. Perzië;
  - 17. Bijwoord i.p.v. voegwoord;
  - 17. achter eerste e van wensen; kleinigheid;
  - 17. kenteken auto's Koninkrijk hms;
  - 265. zelig wezen;
  - 340. reeds i.p.v. gereed.

Hartelijk dank aan directie, staf, chef, personeel en ziektenoest voor het heerlijke fruit, enz. dat ik tijdens mijn ziekte mocht ontvangen.

I. Janssen, Sluiperij.

12½ jaar al is de heer F. Mijgels werkzaam bij de ENAF, waar hij de Solec-en van een kartonnen jusje voorziet. De redactie feliciteert hem bij voorbaat, de collega's kunnen dit donderdag 22 jan. doen.

ONZE WINKEL

Ruim een jaar geleden konden wij in de nieuwe kastenfabriek een winkel voor de verkoop van onze artikelen aan personeel openen. Iedereen was het er over eens, dat dit een enorme verbetering betekende.

Bij de opening werden een paar afspraken gemaakt, onder andere dat de verkoop uitsluitend zou plaatsvinden in de pauzes en na werktijd. Wij wilden niet op alle slakken zout leggen, maar het wordt toch een beetje te gek als er steeds meer mensen pas vijf minuten voordat de pauze is afgelopen in de winkel verschijnen. Formeel hebben zij gelijk als zij zeggen dat zij in de pauze de winkel binnenstapten.

Maar het is niet alleen de bedoeling dat u in de pauze de winkel ingaat, maar ook dat u er in de pauze weer uitgaat, zodat u op de voorgeschreven tijd uw werkzaamheden kunt hervatten.

De beheerder van de winkel doet alles wat in zijn vermogen ligt om iedere klant zo snel mogelijk van dienst te zijn, maar als in de laatste zes minuten van de pauze nog tientallen mensen geholpen willen worden, is dit onmogelijk.

Voorzitter zullen alleen die personeelsleden worden geholpen, die voor de eerste fluit in de winkel aanwezig zijn.

VAN HARTE ...!

HUWELIJK (Maanweg):
W. M. v. d. Berg, Meubelmakerij, met mej. C. J. T. Bergman, d.d. 30-12-1958.
W. F. Post, T.C.-Montage, met mej.rouw W. F. Nouns, d.d. 13-1-1959.

GEBOREN (Maanweg):
Maria P., dochter van M. Meewezen, Transformatorenfabricage, d.d. 4-12-1958; Dorote, dochter van J. Breure, Bedrijfsbureau Telco, d.d. 20-12-1958; Arie H., zoon van H. A. v. d. Reest, Machinele Houtbewerking, d.d. 25-12-1958; Fokke H., zoon van C. Keuning, Machinale Houtbewerking, d.d. 28-12-1958.
Jolanda, dochter van F. Onwerschuur, Gereedschapsbureau d.d. 5-1-1959.

Hartelijk dank aan de directie en het personeel van Van der Heem N.V. voor de aardige kerstverrassing.

Mevrouw G. van Stapelo.

Mede namens mijn vrouw dank ik de directie, alsook het Destur en de leden van de gezamenlijke Kasstentfabriek en van de Klaverjasvereniging voor de belangstelling en de mooie cadeaus, die wij mochten ontvangen ter gelegenheid van ons huwelijksfeest.

F. C. v. d. Vlist.
A. S. M. v. d. Vlist. - Hoogeveen.

Langs deze weg wil ik nog in het bijzonder mijn hartelijke dank uitspreken voor de felicitaties, die ik mocht ontvangen van de fabriek Utrecht bij mijn 12½-jarig VDH-jubiläum.

R. Janssen, Gereedschapsmakerij.

Hartelijk dank aan directie, chef, bazen en alle anderen van de fabriek Maanweg voor de prachtige cadeaus en belangstelling, gevonden bij mijn 12½-jarig jubileum.

W. J. de Haan, Plaatsbewerking.

Hartelijk dank mede namens mijn vrouw aan chef en collega's van het Montagemagazijn, alsmede de klaverjasclub voor de onderzochte attentie bij mijn 12½-jarig huwelijksfeest.

B. Schreuders, Montagemagazijn.

het V.D.H.-tje

PERSONEELSORGAAN VAN VAN DER HEEM N.V. EN AANVERWANTE BEDRIJVEN - DEN HAAG EN UTRECHT

Redacteur: C. SCHREVEL
Nr. 582
17 Januari 1959

JAN STEEN,

ZIJN KUNST EN ZIJN TIJD

In deze tijd van interplanetaire verkeer, maanraketten, enz. is het wellicht ook wel aardig om ons eens tot het verleden te wenden. De Jan Steen-tentoonstelling, die momenteel in het Mauritshuis te Den Haag wordt gehouden, is een unieke gelegenheid om iets meer over de zeden en gewoonten uit het midden der zeventiende eeuw te weten te komen.

Jan Steen (1626—1679) heeft ongeveer veertig jaar van het leven geleefd en hij heeft dit leven vol zonnigheid, humor en bruisende actie weergegeven, echter vrijwel altijd met een moraal, waardoor ondanks het feit, dat al zijn werken geheel af zijn, zodat picturaal niets meer te raden valt, zij toch blijven boeien.

Alle schijnbaar toevallige drukte en bedrijvigheid is in werkelijkheid zorgvuldig gewikt en gewogen en in fraaie kleursetting in de compositie geplaatst. De mensen, die zijn schildertjes bevullen, zijn typisch Hollands, waaronder vele met gezichten, zoals men die ook nu nog dagelijks ziet. Slechts de kledij is geheel anders dan wij nu gewend zijn. Die andere kledij was echter hard nodig. De oude Hollandse huizen met de tegelvloeren waren ijzig koud. Een meestal betrekkelijk klein open haardvuur in een massale schouw met een slecht trekkende schoorsteen moest het gehele vertrek, dat veelal zeer hoog was, verwarmen. Trok die schoorsteen toevallig wel, dan lochte het altijd nog verschrikkelijk. De kleine ruitjes, in lood gevat, zorgden slechts voor een gebrekkige afdraching van de vensters. De luiken waren er dan ook heus niet voor verduisteringsdoeleinden, maar uitsluitend om de kou te weren. Grote spiegelnuten waren zeer kostbaar en konden toentertijd in grote formaten niet goed doorzichtig worden gegoten. Verkoonde heid heerste dan ook in die goede oude tijd nog erger dan nu. De hoeden van de jongens en de kappes en doekjes van de vrouwen en meisjes waren dus heus geen overbodige wereldje. Deze hoeden en kleine zwarte kalotjes à la Willem de Zwijger werden dan ook de gehele dag, binnenshuis en buitenshuis, gedragen en meestal bij het bidden en danken argenomen.

Bestek zult u weinig aantreffen op de tafels, hoogstens een houten of timen lepel. Ieder droeg zijn mes altijd bij zich en vorken gebruikte men bijna niet. Zelfs Koningin Elisabeth van Engeland schreef nog, dat zij maar niet aan het eten met zo'n vork kon wennen en zich herhaaldelijk in de tong prikte.

De hoeveelheden vlees waren werkelijk gigantisch. Wij weten niet of deze geheel werden verorberd, maar als men de gezichten en figuren bekijkt op de diverse schilderijen, krijgt men de indruk dat deze personen stuk voor stuk veelvrazen waren.

Aardappelen kwamen niet voor op het menu, daar deze nog niet bekend waren. Spreekwoorden in beeld.

Op veel schilderijen, die overdaad en onmatigheid uitbeelden, zal men een moraliserende waarschuwing vinden in de mand, die aan de zoldering hangt. Een vast attriboot hierin is de zogenaamde Lazarusklep (de waarschuwingstraf die de melasten droegen), een bedelaarskruk en een rapier, zinnbeeld van het soldatenvak, dat laag in aanzien stond. Ook de aap, die de klok sluit, keert telkens terug op deze schilderijen. Dit heeft betrekking op het toen vaker dan nu gehoorde gezegde „In dwaasheid wordt de tijd vergeten”.

Zo zou men nog lang door kunnen gaan, want ieder schilderij van Jan Steen is een verhaal. Maar zelf zien is altijd beter, zodat ik u kan adviseren deze unieke tentoonstelling van deze typisch Nederlandse schilder te bezoeken. U hebt hiertoe tot 15 februari de gelegenheid.

J. J. van Klink.

„De verkeerde wereld” Bij aandachtig bekijken van dit schilderij, zult u een groot aantal typische situaties ontdekken, die ieder voor zich zelf spreken.

Indrukken van Amerika

Een van de eerste dingen, die je opvalt in een Amerikaans bedrijf is het feit, dat je de vrouw niet alleen op de montage en op kantoor vindt, maar ook achter de draaibank, de pers, in de houtfabriek en de galvanis. Niet alleen in Amerika, maar ook in andere landen komt dit voor.

Dat zij er volkomen geaccepteerd wordt, blijkt wel uit het feit, dat het werk van de eindmonteurs van de juke box door een vrouw wordt gecontroleerd.

In de tweede plaats valt je de hoge temperatuur in alle gebouwen op. De jasjes worden dan ook prompt uitgetrokken, maar waar je die moet laten is nooit een probleem. Iedereen zoekt zelf een oplossing en zolang hierdoor geen stagnatie optreedt, heeft iedereen er vrede mee. Deze vrijheid, die ook bestaat ten aanzien van de arbeidsplaats, heeft tot gevolg dat het bedrijf er aanmerkelijk „schitterender“ uitziet dan van der Heem, maar wie eenmaal op de hoogte is van de gang van zaken merkt al spoedig dat achter deze ogenschijnlijke wanorde een zeer goed georganiseerd bedrijf schuilt.

Het verschil in mentaliteit van de Amerikaan en de Nederlander is ook opmerkelijk groot. Een onverwachtbaar optimisme, een grenzeloos vertrouwen in de mogelijkheden van zijn land, zijn improvisatievermogen en zakelijkheid maken hem tot een prima partner om samen te werken. Hij maakt zich geen andere zorgen dan die vanuit zijn directe omgeving en gaat ze met een voortvarendheid te lijf om ze in snel tempo de baas te worden.

Een vrouw vult een mal voor een lasmachine.

De werkweek duurt 40 uur (8 uur per dag en zaterdag vrij) en is voor kantoor en fabriek gelijk. Deze gelijkgerechtigdheid wordt trouwens zeer ver doorgevoerd. In de kantine, zeer eenvoudig van opzet met banken, lange tafels en kunstbloemen, zit iedereen — ook de directe met eventuele bezoekers — kritsras doorheen. Je kunt er zoals in een snelbutfet o.a. sandwiches, ijs, vruchtensla, soep en koffie kopen tegen lage prijzen. Zowel 's morgens als 's middags is koffie verkrijgbaar. Ieder neemt dan een papieren bekerdje van de koffievragen en vult dit eigenhandig.

De organisatie bij de AMI Incorporated vertoont veel overeenkomst met die bij Van der Heem N.V. Ontwerpafdeling, tekenkamer, werkvoorbereiding, codering, kostprijs, tarifiering zijn er normale begrippen en ook verschillende fabrieksafdelingen zoals houtfabriek, stampertij, draaierij, galvanis en montage vind je er net als bij ons. Alleen de magazijnen schitteren door arwezigheid; de snelle service van de leveranciers maakt dit zonder meer mogelijk.

De onderlinge samenwerking in het bedrijf is zeer goed. Dit heeft niets te maken met het feit, dat iedereen elkaar bij de voornaam noemt. Het lijkt mij meer iets van de oude verbondenheid van de eerste emigranten en pioniers, die ten slotte niet zo heel lang geleden ook op elkaars steun waren aangewezen. Ook de wil om van het werk een zo aangenaam mogelijke „job“ te maken, speelt hierbij zeker een rol.

De Amerikaan is over het algemeen zeer kostprijs-minde, al voert naar onze begrippen de dollar in de meeste gespreken wel iets te veel de boventoon. De meeste mensen bezitten inderdaad een auto (en geen kleine) en dat is wel verklaarbaar als je weet dat het reële inkomen ongeveer het dubbele is van het onze. Het parkeerterrein was dan ook groter dan de opgevlakte van de fabriek. Toch is de auto ook onmisbaar. Grand Rapids telt ± 250.000 inwoners,

De heer P. J. Bols, baas op de afdeling Spoelenfabricage, viert op 23 januari zijn 12½-jarig jubileum bij Van der Heem. De redactie doet u hierbij haar felicitaties toekomen en hoop, dat u donderdag het handen drukken niet moe zal worden.

maar bijna ieder gezin woont in een eigen vrijstaand huis met tuin; de uitgestrektheid is dus zeer groot.

Dat eigen huis is geen speciale luxe, maar eerder een bittere noodzaak. De huurprijzen zijn zo schrikbarend hoog, dat men liever een huis koopt en dan zelf maar voor het onderhoud zorgt. Hierbij schrijkt men helemaal niet terug voor het vervangen van een oud dak.

Een huis bouwen is, zoals al eerder gezegd, ook een echte hobby. Veel staats-bemoediging is er niet en het resultaat in Grand Rapids was zonder meer uitstekend. Wel initieert men met alle mogelijke soorten hardboard het dure stenen huis.

Rust mij te zeggen, dat al deze zaken mijn verblijf in Amerika zeer aantrekkelijk hebben gemaakt, dat ik terug in Nederland echt eerst weer even moest wennen, maar dat Amerika alleen mijn ideaal kan zijn als er geen Nederland meer is.

H. Pennema.

GESLAAGD VOOR.

Steno Engels (Vereniging van Leren): mejuffrouw M. J. van den Arend, Typekamer.

Loongrens A.O.W.

De regering heeft per 1 januari 1959 de loongrens waarbij de maximum premie voor de A.O.W. is verschuldigd, gebracht van f.300,— op f.745,— per jaar.

Tegeijkerd is een beschikking van het College van Rijksmiddelaars afgekondigd, waarin wordt bepaald dat deze extra premie moet worden gecompenseerd volgens de thans geldende voorschriften.

1. Wat betekent dit alles nu precies? 1. Als iemands bruto loon inclusief de huidige AOW-compensatie en de huurbijslag, meer dan f.690,— per jaar bedraagt, is het bovenstaande van toepassing.

2. Uit 1. valt op te maken, dat deze maatregel een aantal mandanten betreft en enkele weekloners; dus zo goed als geen hurloners.

3. Als het bruto loon, als onder 1. omschreven, hoger is dan f.575,— per maand of f.133,— per week, dan gaat u van het bedrag boven f.575,— resp. f.133,— ook premie AOW betalen en krijgt deze premie ook deels gecompenseerd; een en ander tot resp. f.621,— per maand, resp. ± f.143,— per week, waarbij de maximaal verschuldigde premie is bereikt.

4. Ter herinnering vermelden wij nog dat de premie 6,75% en de compensatie 5,6% is.

Hartelijk dank!

Mede namens mijn vrouw hartelijk dank aan de directe, chefs en collega's voor de hartelijke woorden en het geschenk bij mijn afscheid.

D. A. Munnik, Meubelmakerij.

Reden tot haat

Als je door ziekte eens een poosje op bed moet liggen, krijg je tijd om na te denken. Zo is het ook één onzer personeelsleden gegaan, die thuis wacht op genezing. Hij zond onze redactie een ontboezeming en wel over „haat“.

Daarin merkt hij op, dat wij mensen elkaar hard nodig hebben en tegelijk elkaar in de weg lopen. Dan kunnen we soms elkaar haten. Maar dat verduistert dan tevens ons gelijk. Eigenlijk, zegt onze collega, haten we niet die ander, maar onszelf, omdat we zo kwetsbaar zijn en zo moeilijk een slag kunnen incasseren. Daarom moeten we die haatgevoelens omzetten tot betere waarde. We moeten in de ander, die ons kwetset, een medemens zien, die net als wij worstelt met zijn leven en op dat moment, toen hij ons grof behandelde, daarin mistukte. Zo hem zittende, zullen we hem niet meer haten en ons ook niet meer zo beledigd voelen.

De redactie vroeg me, hierover op deze plaats iets te zeggen. Dat moet dan uiteraard kort zijn. Nu is haat iets heel ergs. Daar in zit de lust de ander te vernietigen. Eigenlijk bega je in gedachten al een moorddaadslag op hem. Je zou kunnen genieten als hij van de kaart ging. Wie echt haat, gaat er beslist zelf dan ook niet op vooruit. Er is een spreuk, die zegt: haat is verrotting van je gebente.

Maar nu moet je ook weer oppassen, dat je je niet op een ongezonde manier daarover heen werkt. Ik ben niet klaar als ik zeg, dat ik een mens en zijn gedrag niet elkaar houd; want ze horen bij elkaar. Als iemand me gemeen behandelt, ben ik er niet van af door te zeggen: och, stalker, wat ben jij in je levensgedrag weer mistuk. Inderdaad is hij dat.

Maar als ik een houding probeer aan te nemen van een soort onkwetsbaarheid, dan ben ik heel dicht in de buurt van hoogmoed gekomen; daarmee zou ik van de wal in de sloot terechtkomen.

Nee, laten we reëel zijn. Als iemand me pijn doet, dan ben ik gewraak. Laat ik me dan eens afvragen, op welke punt ik zo kwetsbaar ben en hoe dat zo komt. En waarom heeft die ander me nu niet daar gewraakt? Opzettelijk? Maar wat voor reden kan hij daarvoor hebben gehad? Misschien deed hij het zonder opzet of uit pure domheid. In elk geval zal ik mijn verhouding tot hem scherp moeten bekijken en waarschijnlijk herzien. Zonder hoogmoed, zonder haat.

Schewer.

De ERRES KY 585

Dit is het toestel dat van de huidige ERRES-dirigentenserie het eerste op de markt was. Reeds in maart '58 gingen de eerste exemplaren de deur uit en boekten onmiddellijk een groot succes bij de hand. Dit succes was zodanig dat de productie van de tweede serie enkele maanden moest worden vertraagd. Vragen we ons af waarom dit toestel zo'n hardloper is geworden, dan kan het antwoord alleen maar zijn dat de koper vond dat hij „waar voor zijn geld kreeg“.

Hierbij spreekt natuurlijk de vormgeving een voornaam woordje mee en zoals u misschien wel weet, is bij een nieuw apparaat altijd één van de vraagpunten: Zal de vormgeving „aanslaan“ bij het grote publiek?

Nu weten we dat zich de laatste jaren een neiging ontwikkelde in de richting van een minder conventioneel uiterlijk en de KY 585 is daaraan welbewust aangepast. De vormgeving is o.i. een verantwoorde eerste stap in de richting naar het meer moderne radiotoestel, bevestigd van het idee van balpoten met goud gekleurde versterking.

Ook wat betreft de technische uitvoering kreeg de koper ruimschoots zijn portie, want de prestaties van dit toestel zijn prima. Zowel geluidskwaliteit als selectiviteit voldoen aan zeer hoge eisen. Opmerkelijk hierbij is dat dank zij o.a. de betere luidsprekers van tegenwoordig de bij het publiek bestaande

Tenslotte nog enkele gegevens:

- Prijs f.279,—
- 7 buizen met 13 functies.
- 4 golfbreuken: LG, MG, KG, FM.
- gescheiden hoge en lage tonenregeling.
- 5 druktoetsen.
- 3 drukknoppen voor keuze klankspectrum.
- dirigentenschaal.
- afstemindicator (magnetische band).
- draaibare ferrietlente.
- vliegvlafstemming.
- aansluitingen voor grammofoon en extra luidspreker.
- kast van roodbruine kunststof met ivoorkleurig plastic front.
- afmetingen 510 x 330 x 240 mm.

Nieuws van het Toetsenbord

een nieuw jaar... een oud geluid

Met deze variatie op „Met“ van de dichter Gorter willen wij het jaar 1959 beginnen.

Na een korte onderbreking gaan wij met frisse moed verder met onze typewedstrijden. Het wordt nu weer een

Standaardbriefwedstrijd

die wij voornemens zijn te houden in de tweede helft van maart a.s.

„Verandering van spijs doet eten“,